

Objekt : SO 01 - Kaštieľ
Investor : Obec Brzotín, Máriássyho námestie č. 167, 049 51 Brzotín
Stupeň : Projekt pre realizáciu stavby
Časť : Architektonickostavebná

1. ÚVOD

Projektová dokumentácia je spracovaná na základe objednávky investora a schválenej projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie. Podkladom pre spracovanie daných požiadaviek bol pôvodný projekt objektu, na základe ktorého boli zohľadnené všetky požiadavky investora.

2. ÚČEL OBJEKTU

Účelom realizácie objektu je komplexná obnova a modernizácia kaštieľa pre muzeálne účely. V rámci obnovy sa uvažuje s pamiatkovou obnovou so zreteľom na odstránenie porúch stavebno - technického stavu (oprava statických porúch, odvlhčenie exteriérových a interiérových stien 1. nadzemného podlažia, výmena drevených prvkov krovu a samotnej krytiny) a zmenou jestvujúceho využitia na muzeálne účely. Súčasťou obnovy kaštieľa je aj úprava areálu kaštieľa - nové chodníky, spevnené plochy, sadové úpravy a obnova oplotenia.

3. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU

Predmetný objekt je Národná kultúrna pamiatka, samostatne stojaca dvojpodlažná, nepodpodpivničená historická trojkridlová budova s manzardovými valbovými a sedlovými strechami, situovaná na rovinatom teréne v tesnej blízkosti hlavnej cesty. Na jar roku 2008 bolo ukončené užívanie budovy pre účely archívu, v súčasnosti je nevyužitá a pripravená na opravu. Kaštieľ s pôdorysom pravidelného tvaru U sa nachádza v centre sídelnej aglomerácie, pričom jeho pôvodná vstupná západná fasáda (stredné krídlo) lícuje s hlavnou komunikačnou líniou. Stredové, na oboch úrovniach pozdĺžne dvojtraktové krídlo predstavuje centrálnu časť objektu zvýraznenú aj osovo situovanými ústrednými vstupmi do objektu. Tie sú akcentované buď pôsobivým architektonickým prvkom – baldachýn nad vstupom uličnej fasády, alebo na dvorovej strane zvýraznenou hmotou „stredového krídla“ vtiahnutého do pôdorysu. V otvorenom vstupnom priestore vežičky je vložený aj ústredný komunikačný prvok – pravotočivé schodisko ústiace na tribúnu (konštrukcia zo segmentových klenbičiek do travers). Postranné kratšie, tiež dvojpodlažné krídla sú dostupné aj priamo z exteriéru (vstupy z dvorovej strany) alebo tiež prechodmi z hlavného objektu, pričom v priestore severného krídla susediacom s hlavným objektom je umiestnené aj pravotočivé schodisko. Obe krídla, okrem 1. NP severného krídla, predstavujú jednotraktovú dispozíciu s aditívne radenými priestormi. Spomínané podlažie severného krídla možno charakterizovať ako priečne orientovaný trojtrakt s dvojpriestormi. Objekt je nad hlavným krídlom zastrešený manzardovou strechou, pričom vežička aj baldachýn uličnej fasády sú prekryté samostatnými strešnými konštrukciami (vežička manzardovou a baldachýn polygonálnou sprehybanou baňou), a nad krídlami sedlovou strechou.

3.1 Popis interiéru objektu

1.nadzemné podlažie

Obe výškové úrovne nepodpivničeného objektu len s menšími obmenami zachovávajú identickú dispozičnú schému. Na prvom nadzemnom podlaží sa tak v hlavnom krídle stretávame s pozdĺžnym dvojtraktom, ktorý je v strednej časti východným smerom rozšírený o hmotu vstupnej veže. Západný trakt tohto dvojtraktu s aditívne radenými priestormi predstavuje obytnú časť kaštieľa, len stredový priestor je komunikačným zázemím pôvodného vstupu z uličnej fasády a je rozložitým otvorom prepojený s ďalším komunikačným priestorom – chodbou východného traktu a vstupnou sálou dostupnou z dvorovej strany (predstavaná hmota vežičky). Z pozdĺžnej chodby je zabezpečený prístup nielen do jednotlivých miestností západného traktu, ale tiež do priestorov oboch krídel. Chodba je zaklenutá niekoľkými druhmi klenieb – v najsevernejšom poli sa zachovala renesančná krížová klenba, za ktorou nasledujú dve polia pruskej klenby (p. č. 1.04), v úseku vstupného priestoru 1.01 pokračujú segmentové klenbičky tribúny uložené do travers a v južnej časti chodby sa nachádzajú dve polia pruskej klenby s medziklenovými pásmi. Z východnej strany ju

v krajných úsekoch presvetľuje trojica štvorcových okienok a v strednej časti je nepriamo osvetlená zo vstupného priestoru vo vežičke, s ktorou je bezprostredne prepojená. Veža bez výškového delenia s vloženým pravotočivým schodiskom vedúcim na 2. NP na tribúnu je veľkoryso osvetlená trojdielnym oknom 2. NP a dvojicou užších vysokých otvorov perforovaných na jej bočných stenách. Obytné priestory západného traktu sú zaklenuté prevažne valenou klenbou s protistojacími lunetovými výsečami.

Zo spomínanej pozdĺžnej chodby sa južným smerom prechádza do dvojpriestoru jednotraktového južného krídla, pôvodne slúžiaceho na hospodárske účely. Druhotne prečlenený trakt na dva priestory zaklenutý valenou klenbou je dostupný aj z dvorovej strany samostatným vchodom. Priestory presvetľujú len drobné vetracie štvorcové okenné výrezy chránené mrežou. Na severnej strane je chodba ukončená malou miestnosťou, pred ktorou sa východným smerom chodba otvára do priestorov 1. NP severného krídla a tiež do priestoru so schodiskom ústiaceho na 2. NP. Severné krídlo tiež dostupné z dvora aj samostatným vstupom je druhotne členené priečkami na priečny trojtrakt vždy s dvojicami plochostropých priestorov v každom trakte.

2.nadzemné podlažie

Druhé nadzemné podlažie v podstatných rysoch rešpektuje dispozičný rozvrh prízemného podlažia, čiže sa tak v strednom trakte uplatňuje dvojtraktové členenie a v postranných krídlach jednotrakt, ktorý je na tejto úrovni trojpriestorový. V západnom trakte stredného krídla je sústredených päť za sebou radených obytných priestorov s ústrednou priestrannou miestnosťou dvojnásobnej dĺžky ako susedné priestory. Z tejto miestnosti prístupnej so strany podesty vstupného priestoru veže sa vstupuje nielen do susedných miestností (sú osov priechodné), ale tiež na segmentový balkónik baldachýnovej konštrukcie čelnej západnej fasády. Miestnosť presvetlená zo západnej strany trojicou okien je zaklenutá korýtkovou klenbou, zatiaľ čo v ostatných miestnostiach bola použitá valená klenba s protistojacími lunetovými výsečami alebo pruská klenba. Vo východnom trakte sa ako na 1. NP nachádza chodba prerušená v šírke vstupnej veže tribúnou schodiska, pričom na oboch koncoch má vloženú uzavreté priestory – severný priestor zasahuje svojou šírkou do západného traktu a južný predstavuje malý dvojpriestor. Pred nimi sa na východnej stene prechádza do severného a južného krídla kaštieľa. V pravidelných odstupoch od otvoreného priestoru veže (jedno pole pruskej klenby) sú na oboch stranách priebežnej chodby osadené vstupy, pričom celá chodba je zaklenutá nerovnakou veľkými úsekmi pruskej klenby s medziklenbovými pásmi.

Z chodby je možné cez spomínané dverné otvory situované na jej koncoch prechádzať do oboch krídel kaštieľa a to tak, že na južnej strane je niekoľko vyrovnávacích stupňov, cez ktorú je dostupný prvý priestor (dnes z neho druhotne vytvorený dvojpriestor) inak plochostropého trojpriestorového jednotraktu. Do dvoch plochostropých miestností severného traktu sa vstupuje cez komunikačný priestor s vloženým pravotočivým schodiskom.

3.2 Popis fasád objektu a ich technického stavu

3.2.1 Vstupná západná fasáda

Prísne symetricky koncipovaná dvojpodlažná čelná fasáda s osovo situovaným pôvodným hlavným vstupom, z ktorého sa tu dnes zachoval kamenný klenák s rodovým erbom a nápisom (k tomu „*Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.*“) je na oboch úrovniach 9-osová s identickým rytmom otvorov (1+2+1+1+1+2+1). Na prvom nadzemnom podlaží sa vo všetkých osiach okrem spomínanej stredovej, kde bol vstup druhotne upravený na polkruhovú okno (k jeho historickej výplni „*Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.*“), nachádzajú pravouhlé okenné výrezy s novodobými drevenými výplňami z exteriérovej strany chránenými drevenými žaluziami. Na vyššej úrovni majú okenné otvory plytký segmentový záklenok a dvojité drevené 4–krídlové 6-tabuľkové výplne. Len v stredovej osi je umiestnený dverný otvor tiež so segmentovým záklenkom a novodobou drevenou výplňou vedúci na pôvabný murovaný balkónik (pôdorys výseku kruhu - segment) s masívnou drevenou okrajovou rímsou, do ktorej je ukotvené historické liatinové zábradlie (k rímse a zábradliu „*Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.*“) . Nad balkónikom sa v strešnej rovine krídla kaštieľa dvíha zaujímavý dynamicky pojednaný architektonický prvok – impozantný baldachýn s konkávne modelovanou čelnou stranou a diagonálne zošikmenými bočnými stranami (k štukovej výzdobe baldachýnu „*Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.*“). Tie sú nesené predstúpenými úsekmi travé plynulo prepojenými s korunnou rímsou fasády, ktoré dosadajú na dvojicu hladkých stĺpov s iónskymi hlavicami. Baldachýn prekrýva samostatná konkávno-konvexne sprehybaná manzardová strecha ukončená ozdobným nadstrešníkom. Vlastná fasáda je v súčasnosti len

stroho tektonicky členená symetricky rozmiestnenými lizénami rámujuúcimi, cez ktoré prechádza medzipodlažná rímsa. Ďalšia horizontálna línia je zastúpená masívnejšou korunnou rímsou voľne prechádzajúcou do spomínaných diagonálne predstúpených hmôt travé nesúcich baldachýn, pričom v jej strednom úseku vymedzenom šírkou tohto architektonického prvku je pod rímsou fragment širokej a bohato profilovanej špalety prekladu s kanelovaným klenákom. Okenné výrezy dolného podlažia rámuje špaleta prerušená v úseku parapetu (len polkruhové okno v mieste hlavného vstupu si zachovalo parapet modelovaný v omietke) s profilovaným vonkajším okrajom, zatiaľ čo zošíkmený okraj ostenia okenných otvorov 2. NP je vyplnený rámujuúcou profilovanou špaletou dole s mierne vystupujúcim parapetom. Takéto rámovanie sa uplatňuje aj pri dvernom otvore balkónika.

3.2.2 Bočná severná fasáda

Dvojpodlažná bočná fasáda s predstúpenou hmotou v šírke hlavného objektu v jej západnej časti je na 1. NP trojosová s rytmom 1+2 a na 2. NP štvorosová s rytmom 2+2, pričom posledné dva otvory na oboch úrovniach sú osovo situované v časti fasády prináležiacej hlavného objektu (šírka hlavného krídla). Na 1. NP sa tak v 1. osi (nekorešpondujúcej s osami 2. NP) nachádza polkruhový okenný výrez s dvojitou novodobou drevenou výplňou s lúčovito deleným svetlíkom a v ďalších dvoch osiach identické pravouhlé okenné otvory s drevenými žaluziami ako na 1. NP čelnej fasády kaštieľa. Rovnaké segmentovo ukončené okenné výrezy s dvojitými 4-krídlými a 6-tabuľkovými drevenými výplňami ako na 2. NP čelnej fasády kaštieľa sa nachádzajú aj na druhej úrovni bočnej fasády. Fasáda je horizontálne akcentovaná len profilovanou medzipodlažnou a korunnou rímsou, pričom vystupujúci západný úsek fasády má hladké lizénové členenie nadväzujúce na lizénovú štruktúru hlavnej vstupnej fasády. Tu sa uplatňujú zdvojené lizény a to pri SZ nároží a medzi poslednými dvoma osami.

3.2.3 Bočná južná fasáda

Dvojpodlažná južná fasáda kaštieľa je charakteristická pokračovaním spomínaného lizénové členenia hlavnej vstupnej fasády kaštieľa a mierne predstúpenou časťou fasády zodpovedajúcej dĺžke neskôr dostavaného južného krídla. Fasáda je na 1. NP dvojsová s pravouhlým okenným (identické výplne a žaluzia ako na tejto úrovni vstupnej fasády) a dverným otvorom v jej západnej časti (šírka hlavného krídla). Na 2. NP, ktoré je 4-osové sa nachádzajú obdobné segmentovo ukončené okenné otvory s príbuznými drevenými výplňami a rámujuúcimi omietkovými paspartami s parapetmi ako na hlavnej vstupnej fasáde. Priebeh medzipodlažnej rímsy je na väčšej časti prerušený, nachádza sa len na okrajoch fasády a pozdĺž krídla sú na jej mieste tri štvorcové vetracie okienka chránené mrežou (k mrežiam „*Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.*“). Bohato profilovaná predstúpená korunná rímsa je v mieste ukončenia lizénového členenia odskočená a po ďalšom odskočení pokračuje pozdĺž úseku fasády krídla. Lizénové členenie je obdobné ako pri severnej bočnej fasáde – pri nároží a medzi prvými dvoma osami sa objavujú zdvojené lizény.

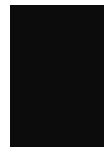
3.2.4 Východná fasáda severného krídla

Hladká dvojpodlažná a dvojsová úzka fasáda krídla je ukončená trojuholníkovým štítom lemovaným profilovanou rímsou s trojicou symetricky rozmiestnených oválnych presvetľovacích a vetracích otvorov. V pravouhlých okenných otvoroch dolného podlažia sú osadené novodobé dvojité 4-krídlé a 6-tabuľkové drevené výplne a v polkruhovo ukončených okenných otvoroch novodobé dvojité 3-krídlé (dvojica dolných krídel a svetlík) a 20-tabuľkové výplne s lúčovito deleným svetlíkom. Fasáda je len stroho horizontálne akcentovaná profilovanou medzipodlažnou rímsou a masívnou predstúpenou korunnou rímsou.

3.2.5 Východná fasáda južného krídla

Hladká dvojpodlažná a dvojsová úzka fasáda krídla je ukončená trojuholníkovým štítom lemovaným profilovanou rímsou s trojicou symetricky rozmiestnených oválnych presvetľovacích a vetracích otvorov. Vo výškovej úrovni 1.NP je fasáda bez akýchkoľvek otvorov (na historických fotografiách z obdobia 50-tych rokov tu možno pozorovať druhotne vybraný vstupný otvor). V polkruhovo ukončených okenných otvoroch vo výškovej úrovni 2.NP sú osadené novodobé dvojité 3-krídlé (dvojica dolných krídel a svetlík) a 20-tabuľkové výplne s lúčovito deleným svetlíkom. Fasáda je len stroho horizontálne členená profilovanou medzipodlažnou kordónovou rímsou a masívnou predstúpenou korunnou rímsou.

3.2.6 Dvorová (východná) fasáda hlavného krídla

Dvojpodlažnú dvorovú fasádu hlavného krídla charakterizuje osovo umiestnená predstúpená hmota vežičky s umiestneným vstupným priestorom, ktorá ma na 1. NP asymetricky umiestnený segmentovo ukončený dverný otvor s drevenou novodobou výplňou. Na 2. NP je zas symetricky situované rozložené, troma segmentovými záklenkami ukončené trojdielne, združené okno s geometrizujúco členenou drevenou výplňou. Ďalšie dva úzke okenné otvory s príbuznou drevenou výplňou sa objavujú na bočných stenách 2. NP vstupnej vežičky, pričom svojím parapetom zasahujú až na 1. NP. Okrem masívnej korunnej rímsy je horizontálne akcentovaná zachovaná medzipodlažnou rímsou na bočných stenách prerušenou spomínanými úzkymi otvormi. Hladká fasáda je po stranách vežičky na 1. NP perforovaná štvorcovými okennými otvormi tak, že v západnej časti je jedno a vo východnej časti dva okenné otvory. Na 2. NP sa zas v západnej časti uplatňuje dvojica a vo východnej trojica segmentovo ukončených okenných otvorov s novodobými drevenými výplňami a drevenými žaluziami.

3.2.7 Dvorová fasáda severného krídla

Hladká dvojpodlažná fasáda tektonicky členená len medzipodlažnou a zjednodušenou korunnou rímsou (v jej pôvodnej hmote a profilácii zachovaná v úseku pri JV nároží krídla) je na 1. NP dvojsová so štvorcovým okenným výrezom s novodobou výplňou a s pravouhlým dverným otvorom s novodobou dvojkridlovou výplňou. Horné podlažie bolo rytmizované šesticou vysokých segmentovo ukončených okenných otvorov, z ktorých väčšina bola sekundárne zaslepená (3.-7. os) tak, že sú dodnes čitateľné okenné niky so zošíkmeným vonkajším okrajom. Vo funkčných okenných otvoroch sú osadené drevené novodobé jednoverné 4-kridlové 24-tabuľkové výplne.

3.2.8 Dvorová fasáda južného krídla

Hladká dvojpodlažná fasáda v celej dĺžke so zachovanou medzipodlažnou a korunnou rímsou je na 1. NP jednoosová a na 2. NP päťosová s pravidelne a symetricky k fasáde rozmiestnenými segmentovo ukončenými okennými otvormi rámovanými jednoduchou hladkou špaletou. V otvoroch sú vložené novodobé dvojité, 6-kridlové výplne zo strany exteriéru chránené drevenými žaluziami. V stredovej osi 1. NP (zodpovedá 3. osi 2.NP) je vytvorený segmentovo ukončený druhotne zmenšovaný vstup do prízemných priestorov krídla. Pod 5. osou je na 1. NP tesne pod medzipodlažnou rímsou perforované malé štvorcové vetracie okienko.

3.3 CHARAKTERISTIKA PŮVODNÝCH KONŠTRUKCIÍ OBJEKTU OBJEKTU:

Predmetný objekt je Národná kultúrna pamiatka, samostatne stojaca dvojpodlažná, nepodpodpivničená historická trojkridlová budova s manzardovými valbovými a sedlovými strechami, situovaná na rovinatom teréne v tesnej blízkosti hlavnej cesty. Na jar roku 2008 bolo ukončené užívanie budovy pre účely archívu, v súčasnosti je nevyužitá a pripravená na opravu.

Parcela, na ktorej stojí kaštieľ je vymedzená na východe od futbalového ihriska plotom z dielcov vlnitého plechu, na juhu kovovým plotom na nízkom betónovom múriku, čím je oddelená od príľahlého verejného parčíka s pamätníkom, súčasťou Máriasyho námestia. Severná hranica parcely od hlavnej cesty je tvorená kovovým plotom na nízkom betónovom múriku, na západe od dvora obytného domu je oddelená plotom z dielcov vlnitého plechu.

3.3.1 Zvislé konštrukcie:

Pôvodné obvodové múry a nosné priečky prízemia sú tvorené najmä murivom z lomového kameňa na vápennú maltu, murivom zmiešaným (lomový kameň, tehla) na vápennú maltu, bez vodorovnej izolácie proti zemnej vlhkosti. Murivo 2. NP je tvorené murivom zmiešaným (lomový kameň, tehla) na vápennú maltu, ako aj murivom čisto tehlovým na maltu vápennú.

3.3.2 Vodorovné konštrukcie:

P o d l a h y 1.NP: Pochôdzne vrstvy podláh sú v súčasnosti tvorené na dvorovom trakte západného krídla najmä novodobou kamennou dlažbou ukladanou do betónového lôžka. Uličný trakt má podlahy tvorené nasledovnými súvrstvami: dlažba z kamenných platní hr. 20 mm, betónová mazanina 30 mm, dosky z minerálnej vlny 50 mm, hydroizolácia 5 mm, monolitická železobet. doska hr. 100 mm, keramická historická dlažba hr. 40 mm - sekundárna poloha, podklad pod dlažbu hr. 25 mm, zásyp stavebnou suťou

220 mm, pôvodná poloha historickej dlažby - podklad pod dlažbu hr. 25 mm - vápenná malta, zásyp: zvyšky dreveného uhlia, kusy vysokopecnej strusky 2-120 mm, stavebná suť.

Obe miestnosti južného krídla majú podlahu z betónovej mazaniny, v severnom krídle je na betónovej mazanine vo väčšine miestností položená povlaková PVC krytina. Pri podlahách prízemí možno predpokladať, že posledné väčšie stavebné úpravy boli urobené nevhodne: vodorovné izolácie položené pod podlahami neumožňujú odvádzanie zemnej vlhkosti do vnútorných priestorov, ale usmerňujú ju do murív prízemí, s následkami nadmerného zavlhčania. Na poschodí je väčšina podláh tvorená betónovou mazaninou s položenou povlakovou PVC krytinou, v uličných miestnostiach západného krídla sú novodobé, nie príliš kvalitné vlyskové podlahy.

S t r o p y, k l e n b y: Miestnosti prízemí južného i západného krídla sú uzavreté klenbami valenými, i valenými s lunetami, podesta pri vyústení hlavného schodiska je tvorená klenbami do travers. Nad prízemím severného krídla je plochý strop.

Ako stropné konštrukcie nad 2. NP v západnom krídle sú použité klenby valené, i valené s lunetami, klenby pruské. V tomto krídle je nad reprezentačnou, najväčšou miestnosťou nová nepravá klenba „česká placka“ - drevené debnenie na drevených skružiach a omietkou na heraklite. Táto klenba bola postavená namiesto klenby pôvodnej v polovici minulého storočia, kvôli problémom so statikou. Krídla južné a severné sú plochostropé.

Na stropoch a klenbách je v podkroví na nedočistených konštrukciách (zvyšky stavebného odpadu a historických zásypov) ako tepelná izolácia použitý perlit, ukladajú v igelitových matracoch.

3.3.3 Schodiská:

Interiérové novšie hlavné krivočiare schodisko (SCH1) bez medzipodesty medzi 1NP a 2. NP je z drevených schodov so zaobleným nosom a odsadenou podstupnicou. Vedľajšie schodisko situované pri napojení západného a severného krídla je dvojdielne - dolná časť po medzipodeste je priama (SCH2), horná časť od medzipodesty vyššie (SCH3) je krivočiara. Zhotovené je z kamenných, resp. betónových stupňov. Ďalšie vedľajšie schodisko situované pri napojení západného a južného krídla je priame, jednoramenné (SCH4), z betónu.

2. NP a podkrovie spája dvojdielne schodisko z dvoch stavebných etáp: od podlahy 2. NP po medzipodestu je novšie široké drevené priame schodnicové schodisko (SCH5). Od medzipodesty oddelenej od priestorov 2. NP priečkou a dverami je staršie úzke priame schodnicové schodisko vyúsťujúce do podkrovia (SCH6). Na poschodí južného krídla, kde je podlaha vyvýšená oproti podlahe západného krídla vedie krátke novodobé priame schodisko z masívnych betónových stupňov.

3.3.4 Výplne otvorov:

Dvere: Na objekte sa nachádza prevažná väčšina dverných výplní novodobých v oceľových zárubniach, ako výsledku stavebných z polovice 20. storočia. Na 1. NP kaštieľa sú nové drevené dvere plné kazetové v drevených zárubniach vstupné do južného a západného krídla. Ďalšie plné drevené dvere, zvlakové (zdá sa pôvodné) uzatvárajú schodiskový priestor do podkrovia. Na prízemí predeľujú chodbu presklené steny z polovice 20. stor.

Okná: Väčšina okien na objekte sú okná drevené zdvojené z polovice 20. stor. vo vyhovujúcom technickom stave. Pôvodné okná prízemí sú zamrežované barokovými mrežami.

3.3.5 Omietky, nátery:

Vnútorne pôvodné omietky sú vápenné, novodobé vysprávky omietok a niektoré stierky sú vápenno-cementové a cementové. Pôvodné náterové vrstvy sú vápenné, ako novodobý náter je použitý Primalex, resp. príbuzné typy náterových látok.

Vonkajšie pôvodné omietky, sú vápenné, s nadväzujúcimi súvrstvami vápenných náterov. Niektoré plastické prvky fasády /rímsy kordónové čiastočne i korunné, sú výsledkom opráv z polovice 20. stor.

3.3.6 Krov

Objekt kaštieľa je zastrešený najmä dvoma základnými druhmi striech: nad krídlami dvorovými /severným aj južným/ sú strechy sedlové 2.2. a 2.3., nad krídlom uličným /západným/ vrátane jeho východného rizalitu je strecha manzardová 2.1., nad rizalitom západnej fasády je kombinovaná strecha 2.4. – polygonálna báň prechádzajúca do oplechovaní zložitých odkvapových ríms. Strechy sú ucelenou súčasťou stavby z obdobia opravy kaštieľa po požiari v polovici 20.storočia a vznikli v tom istom časovom období.

Charakteristika zastrešenia jednotlivých častí objektu

3.4.1 Manzardová strecha nad západným /uličným/ krídlom.

Typ strechy: manzardová, valbová

Druh strešnej konštrukcie: Kombinácia krovu väznicovej a hambáľkovej sústavy, stojatá stolica so stredovou väznicou.

Riešenie strešnej konštrukcie:

Celková koncepcia riešenia krovu tejto strechy je podriadená obdĺžnikovému, mierne nepravidelnému pôdorysu, na ktorý sa smerom na východ napájajú strechy 2.2. severného krídla a 2.3. južného krídla. Týmto smerom tiež strecha východného rizalitu 2.1.b., smerom západným v strede ja osadená polygonálna báň 2.4. V priestore podkrovia sú čitateľné takmer všetky obvyklé historické konštrukcie /nadmurovky, klenby, staršie omietkové vrstvy na starších murivách nad klenbami,.../ okrem sekcie X, kde je kvôli novej drevenej klenbe na skružiach zrealizovaná novodobá nadmurovka. Drevená klenba so sprievodnými konštrukciami (nadmurovka zo škvárobetónových kvádrov a betónová doska prekrývajú priestor veľkej sály na 2.NP, ktorá je poznačená statickými poruchami, a čiastočne sú v nich zabudované, resp. nimi limitované príslušné prvky krovu (stĺpiky, väzné trámy)

Krovová konštrukcia je novodobá, konštrukčný princíp pôvodného barokového krovu pri jej realizácii dôsledne rešpektovaný nebol. Jestvujúca krovová konštrukcia je jednoznačná, bez anomálií a výrazných neskorších úprav.

Plné väzby:

Väzný trám je položený na odkvapových väzniciach, pomúrnice absentujú. Šikmé vzpery sú na dolnom konci čapované do väzného trámu, preplátované sú s bočnými stĺpkami a hornými koncami sú začapované do hambáľkov plnej väzby. Tieto hambáľky sú položené na pozdĺžnych trámoch nesených stĺpmi, ich konce sú značne odsadené od ukončenia horných krokiev manzardovej strechy a vykonzolované smerom von. Na ich koncoch je začapovaná profilovaná odkvapová drevená rímsa, strechu od nej až po krokvy zmäkčujú námetky. Podobnú funkciu ako tieto námetky majú takmer zvislo situované dosky, osadené tiež z dolnej strany drevenej rímsy na horných koncoch dolných krokiev manzardovej strechy a zmäkčujú stret dolnej strešnej roviny s rímsou. Dolné krokvy sú začapované do väzných trámov s minimálnym presahom, odkvap je vynesенý smerom von pomocou námetkov v dolnej časti osadených (Obr. 8,16) na fošni položenej na vonkajšej strane obvodového múra. Horné krokvy sú v hornej časti prepojené klieštami

Medzilahlé väzby.

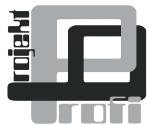
Krokvy sú ukladané v obvyklých osoch vzdialenostiach, od plných väzieb sa odlišujú absenciou šikmých vzpier, stĺpikov a osadením dolných krokiev na odkvapovej väznici

Pozdĺžne zavetrovanie. Je riešené pásikmi medzi stĺpmi a pozdĺžnymi trámami vo všetkých plných väzbách.

Materiál: Plnohranené trámy z mäkkého dreva piliarsky spracované

Krytina: V súčasnosti je streche drevený šindeľ. Drevený šindeľ bol aj pôvodnou krytinou až do vyhorenia krovu.

Presvetlenie/vetranie: Drevené vikiere – kópie vikierov pôvodných, bez okenných výplní.

Odkvapový systém: Novodobé odkvapové žľaby novodobými žľabovými hákmi, odpadové rúry novodobé.

Predpokladaná doba vzniku: Polovica 20.storočia, pri obnove kaštieľa po požiari.

Stav strešnej konštrukcie. Krov je v dobrom stave, napriek poškodeniam biotickými škodcami v miestach dlhodobého zatekania cez poškodenú krytinu. Poškodenia drevokazným hmyzom sú minimálne. Šindľová krytina je v havarijnom stave, s perforáciou na mnohých miestach, cez ktoré prekvapkáva dažďová voda.

Zachované historické konštrukcie.

Po požiari, kedy bola podstatná časť strechy zničená, bol jej zvyšok rozobratý. Nová strešná konštrukcia bola zhotovená nanovo, z rezaných trámov. Z pôvodného krovu a jeho prvkov sa in situ zachovalo iba nepatrné torzo, poznačené požiarom. V pôdoryse krovu je to v miestach nálezových situácií N.01, N.02, N.04. Jedná sa najmä o zvyšky priečných (vážnych) trámov situovaných približne v rovnakej výške ako pôvodné pomúrnice, avšak s miernym posunom smerom nahor – rozdiel vzájomného prelínania v tesárskom spoji. Zachovali sa iba zvyšky dvoch takýchto trámov. V prípade nálezovej situácie N.01. je to vážny trám uložený na južnej strane koruny muriva priečného múra uličného traktu, vymedzujúci od juhu veľkú sálu na 2. NP. Horná plocha trámu je zalícovaná s hornou plochou koruny muriva. Na južnej strane začína pri obvodovom múre, a končí cca v polovici južnej strany komína, založeného na tomto múre. Na tomto mieste je obhorený. Približne v polovici rozponu je medzi týmto trámom a príslušným čelom valenej klenby dosť veľká, cca 25 mm medzera.

V nálezovej situácii N.02. je opäť zvyšok podobného trámu, umiestneného v podobnej situácii. V mieste stretu s obvodovým múrom je pôvodné usporiadanie zreteľnejšie, pretože obhorený koniec trámu končí neďaleko od zuhoľnateného zvyšku pomúrnice, ktorá je uložená hlboko v korune muriva a to tak, že pôvodne bola z neho viditeľná iba horná plocha. Pomúrnica je zachovaná v krátkom, cca 1,5 m dlhom úseku v tomto mieste, a v podobnom rozsahu aj na južnej strane pôdorysu podkrovia. O existencii starších drevených konštrukcií svedčia i polouzavreté kapsy pre (stropné?) trámy, situované v rovnomerných vzdialenostiach, obvyklých pre stropné trámy. Tieto kapsy sa nachádzajú v južnej časti (od sektoru X) západnej obvodovej steny a v južnej obvodovej stene

3.4.2 Manzardová strecha nad východným rizalitom západného /uličného/ krídla.

Typ strechy: manzardová, valbová

Druh strešnej konštrukcie: Kombinácia krovu väznicovej a hambáľkovej sústavy, stojatá stolica so stredovou väznicou.

Riešenie strešnej konštrukcie:

Táto strecha – súčasť strechy 2.1.a., je riešená podobným konštrukčným princípom, avšak zasluhuje si pozornosť najmä pre sekundárne použitie historických trámov, o ktorých sa dá s veľkou pravdepodobnosťou predpokladať, že boli súčasťou pôvodnej strechy (N.03).

Plné väzby: V tejto časti krovu sa nachádza iba jedna plná väzba, v ktorej na rozdiel od plných väzieb krovu 2.1.a. absentujú šikmé vzpery.

Medziľahlé väzby. Krokvy sú ukladané v obvyklých osových vzdialenostiach, od plných väzieb sa odlišujú absenciou šikmých vzpier, stĺpikov a osadením dolných krokiev na odkvapovej väznici. Pozdĺžne zavetrovanie absentuje.

Materiál: Plnohranené trámy z mäkkého dreva opracované kresaním, sekundárne použité v hlavnej nosnej konštrukcii. Krokvy a klieštiny sú pílené.

Krytina: drevený šindel.

Presvetlenie/vetranie: Drevený vikier – kópia vikiera pôvodného, bez okenných výplní.

Odkvapový systém: Novodobé odkvapové žľaby novodobými žľabovými hákmi, odpadové rúry novodobé.

Predpokladaná doba vzniku: Polovica 20.storočia, konštrukčne je previazaný so západnou časťou strechy dvorového krídla, predpokladá sa rovnaké obdobie vzniku.

Stav strešnej konštrukcie: Krov je v dobrom stave, napriek starým poškodeniam pôvodných prvkov biotickými škodcami a demontážnymi prácami. Šindľová krytina je v havarijnom stave, s perforáciou na mnohých miestach, cez ktoré prekvapkáva dažďová voda.

3.4.3 Sedlová strecha nad severným krídlom, 2.3. Sedlová strecha nad severným krídlom

Obe strechy sú si podobné veľkosťou aj väzbou na strechu hlavného uličného krídla, sú zrealizované na rovnakom konštrukčnom princípe a majú rovnako riešený princíp vetrania/presvetlenia.

Typ strechy: sedlová so štítom

Druh strešnej konštrukcie: Vážnicová sústava s odkvapovou vážnicou, bez stolice.

Riešenie strešnej konštrukcie: Jednoducho riešená strešná konštrukcia vážnicovej sústavy. Je výsledkom jednej etapy.

Plné väzby: Sú reprezentované vážnymi trámami ukladanými nezávisle od osí krokiev na pomúrnicu.

Medziľahlé väzby. Krokvy sú ukladané v obvyklých osových vzdialenostiach, uložené na odkvapových vážniciach, v hornej časti spevnené klieštinami.

Materiál: Plnohranené trámy z mäkkého dreva piliarsky spracované. V spojoch je použitý kovový spojovací materiál: tesárske skoby z kruhovej tyčoviny, klieštiny sú kotvené svorníkmi.

Krytina: drevený šindel.

Presvetlenie/vetranie: Bez presvetľovacích a vetracích otvorov v strešných rovinách, v štítovej stene je dvojica elipsovitéch otvorov bez výplne

Odkvapový systém: Novodobé odkvapové žľaby novodobými žľabovými hákmi, odpadové rúry novodobé.

Predpokladaná doba vzniku: Polovica 20.storočia, konštrukčne sú previazané s príľahlými časťami strechy dvorového krídla, predpokladá sa rovnaké obdobie vzniku.

Zaujímavú situáciu je možné sledovať v prípade štítovej steny severného krídla. V južnom elipsovitom okne je zjavné sekundárne domurovanie /zmenšenie/ pôvodne väčšieho elipsovitého okna.

3.4.4 Strecha nad južným rizalitom

Typ strechy: polygonálna báň s rímsičkou a s nástrešníkom

Druh strešnej konštrukcie: skružová konštrukcia na stredovom stípe.

Riešenie strešnej konštrukcie:

Strecha je delená na osem segmentov: z toho je sedem rovnakých a jeden – východný, príľahlý k hlavnej krovovej konštrukcii 2.1.a. je väčší. Skruže sú nové, zbíjané z dosák, dvoj až trojvrstvé. Dole sú uložené na pomúrnicu, pri vrchole strechy sa lúčovito opierajú o stredový stĺp ktorý prechádza nad strechu a nesie plechový nástrešník. Približne v polovici výšky je malými konzolkami – príložkami skruže vytvorená malá rímsička. Strešné roviny sú tvorené riedko ukladaným doskovým debnením.

Predpokladaná doba vzniku: Polovica 20.storočia. Konštrukčne je táto strecha previazaná so západnou časťou strechy dvorového krídla, predpokladá sa rovnaké obdobie vzniku. Tvaroslovne je kópiou historickej báne.

Materiál: dosky z mäkkého dreva piliarsky spracované

Krytina: z medených plechových tabulí ukladaných do pásov.

Presvetlenie/vetranie: bez presvetlenia a vetrania

Odkvapový systém: bez odkvapového systému

Stav strešnej konštrukcie. Strešná konštrukcia je vo výbornom stave, a to vďaka medenej plechovej krytine.

4. DISPOZIČNÉ RIEŠENIE NAVRHOVANÉHO STAVU

Hlavný vstup do areálu kaštieľa navrhujeme z Máriassyho námestia od pomníka padlých v svetových vojnách, tak pre peších ako aj pre obslužnú dopravu. Nová obslužná komunikácia, ktorá nahradí existujúcu betónovú cestu bude spájať námestie s nádvorím kaštieľa. Druhý vstup bude slúžiť pre sprístupnenie skladu záhradnej techniky a ostatného materiálu a kotolne.

Dispozičné riešenie 1. nadzemného podlažia pozostáva z muzeálnych priestorov pozostávajúcich z pamätných izieb, centrálnych depozitárov obrazov, nábytku a sôch. Súčasťou tohto podlažia sú chodby, schodiská a sociálne zázemia pre zamestnancov a návštevníkov múzea v kaštieli. Z dôvodu, že celý objekt doposiaľ nebol zabezpečený bezbariérovým prístupom je vo vstupnej hale navrhnutý nový presklený výťah.

Dispozičné riešenie 2. nadzemného podlažia pozostáva z muzeálnych priestorov určených pre galérie fotografií, ľudového umenia a sôch. Ďalšími priestormi 2. NP sú: viacúčelová sála, kancelária administratívnych pracovníkov, administratívno obslužné priestory, kuchynka, sklad tlačív múzea, archív múzea, reštaurátorská dielňa a priestor pre prípravu výstavy. Navrhnuté sú priestory sociálneho zázemia.

S využitím podkrovia sa v tejto fáze neráta, stavebné zásahy sú zamerané na uzavretie 2. nadzemného podlažia požiarom úzaverom a zateplením klenieb a stropov nad 2. nadzemným podlažím.

V krove sa vymenia drevené nevyhovujúce prvky krovu a vymení sa krytina v celom rozsahu, s oplechovaním a odkvapovým systémom. Plechová strecha báne nad rizalitom bude zachovaná a vyspravená.

5. KONŠTRUKČNÉ RIEŠENIE

5.1 Búracie práce

Búracie práce 1. nadzemného podlažia pozostávajú z vybúrania muriva pre požadované otvory, demontáže priečok a zámuroviek, celoplošného odstránenia existujúcej kamenej dlažby, podláh, demontáže betónového schodiska a podesty, demontáže a uskladnenia 1 a 2 stupňa hlavného schodiska a demontáže výplní všetkých otvorov objektu.

Búracie práce 2. nadzemného podlažia pozostávajú z vybúrania muriva pre požadované otvory, demontáže priečok a zámuroviek, vybúrania kachľových pecí, existujúcich podláh a demontáže výplní všetkých otvorov.

Do búracích prác sú zahrnuté vysprávky interiérových aj exteriérových omietok stien. V stenách 1. nadzemného podlažia do výšky 1,0 m budú v celom rozsahu odstránené exteriérové a interiérové omietky.

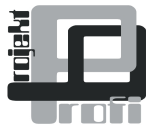
Búracie práce krovu pozostávajú z odstránenia nevyhovujúcich drevených prvkov s laťovaním a šindľovou krytinou v celom rozsahu. Zdemontujú sa všetky klampiarske práce s odvodňovacím systémom.

5.1.1 Technologický postup búracích prác

Búracie práce je potrebné zrealizovať postupne vo vecných naväznostiach tak, aby boli dodržané všetky bezpečnostné predpisy a ustanovenia vyhlášky č. 147/2013 Zb. a protipožiarne predpisy.

Pred samotným procesom búracích prác je nutné odpojiť existujúci objekt od všetkých inžinierskych sietí (voda, kanalizácia, elektro, plyn).

Búracie práce budú zrealizované v tomto slede: odstráni sa šindľová krytina s nevyhovujúcimi drevenými prvkami krovu s klampiarskymi prácami a odvodňovacím systémom. Vo vnútorných priestoroch objektu budú vybúrané dané podlahy, muriva, požadované otvory a zámurovky v murivách, zdemontujú sa všetky okná a dvere v objekte. Do požadovanej výšky 1,0 m sa v stenách 1. nadzemného podlažia odstránia interiérové a exteriérové omietky.

Vybúrané hmoty budú na stavenisku uskladňované vo veľkokapacitných kontajneroch a následne odvázané na skládku TKO. Miesto skládky TKO bude upresnené po konzultácii s investorom.

5.2 Výkopy

5.3 Základy

Výkopy a základy nie sú v projektovej dokumentácii predmetom riešenia.

5.4 Zvislé konštrukcie

Všetky pôvodné historické múry zostávajú zachované.

Navrhnuté doplnkové zámurovky a priečkové murivo bude zrealizované z plnej pálenej tehly alebo ako murivo z pórobetónových tvárnic na omietku vápennú.

Existujúce schodiská budú zachované a obnovené odstránením starých náterov, prebrúsením a natreté novým náterom lazúrnym lakom.

5.5 Vodorovné konštrukcie

Všetky existujúce historické okenné aj dverné niky sú zaklenuté tehlovými/kamennými záklenkami. Projektová dokumentácia nepredpokladá žiadne zásahy do týchto konštrukcií.

Pôvodné stropy a klenby budú zachované. Na základe statického posúdenia bude navrhnutý postup sanácie malých trhlín. Klenba vstupného banského portálu bude staticky zabezpečená na základe postupu stanoveného statikom.

Strop a klenby nad 2. NP budú v celom objekte zateplené ekostyrénbetónom hr. 150 mm.

5.6 Strešné konštrukcie

V krove budú vymenené nevyhovujúce drevené prvky s laťovaním a šindľovou krytinou v celom rozsahu. Navrhovanou krytinou je štiepany šindel. Strecha bude odvodnená prostredníctvom žľabov a zvodov so zaústením do kanalizácie.

Klampiarske práce a odvodňovací systém pozostávajú z medeného plechu hr. 0,63 mm.

5.7 Podlahy

V celom objekte sú navrhnuté nové skladby podláh (viď. výkresy AS).

Konštrukcia podlahy prízemia je založená na uplatnení prevetrávacej vzduchovej medzery pre odstránenie stálého zavlhania použitím systému IGLU (alebo adekvatná náhrada). Tento systém je uplatnený pod celým pôdorysom 1. NP. Zmena je len v nášľapných vrstvách, ktoré sú prispôsobené funkciám jednotlivých miestností (viď. výkresy AS).

Pre odstraňovanie nadmerného zavlhania objektu bude realizovaná drenáž po celom obvode stavby, tak aby nedošlo k jej statickému narušeniu. Zberné potrubie odvádzajúce vodu z drenážneho systému bude zaústené do dažďovej kanalizácie. Problém zavlhania prízemia domu je ďalej riešené odstránením nevyhnutného množstva podkladových vrstiev a osadením systému odvetranej podlahy „IGLU“ (alebo adekv. náhrada) - /podlaha P01 – viď výkres skladby podláh/. Odsávacie otvory budú zaústené do komínových priechodov a plastových rúr vyvedených nad strechu. V rámci tohto systému budú zrealizované aj nasávacie otvory vo fasáde. V podlahách 1. NP je navrhnutá celoplošná hydroizolácia proti tlakovej vode.

Podlaha s hydroizoláciou proti tlakovej vode "OXAL-ESTRIFAN" (alebo adekv. náhrada) v priestoroch 1. NP :

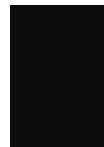
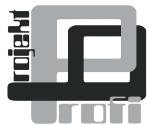
1/ "OXAL DS FLEX" (alebo adekv. náhrada) - dvojzložková flexibilná hydroizolácia na cementovej báze s odolnosťou proti tlakovej vode do 1,5 bar. V prvej vrstve sa nanáša vo forme náteru maliarskym štetcom (penetrácia podkladu). Po vytvrdnutí sa aplikuje vrstva hydroizolácie do hr. 2 mm hladítkom.

2/ "NAFUFLEX OBS 120" (alebo adekv. náhrada) - flexibilný dilatačný pás šírky 120 mm. (V mieste rohov a špár sa tkanivový pás prestierkuje hydroizolačnou stierkou "OXAL DS FLEX" alebo adekv. náhrada).

3/ "ESTRIFAN SN 25" (alebo adekv. náhrada) - samonivelizujúca podlahová hmota so silou vrstvy do 25 mm (navrhovaná predbežne v hrúbke 20 mm) ako ochranná vrstva hydroizolácie a vyrovnanie podkladu pre PVC podlahu.

5.8 Výplne otvorov

V celom rozsahu budú vymenené okenné a dverné otvory. V zmysle doporučeného Pamiatkového ústavu budú všetky výplne otvorov prispôsobené materiálovo aj tvarovo pôvodným originálnym výplňami.

Navrhnuté sú drevené z dubového dreva s presklením izolačného dvojskla (viď. výkazy okien, dverí a zasklených stien - výkresy AS).

5.9 Povrchové úpravy

V celom objekte budú zrealizované výspravky vápennou omietkou a následne nový vápenný náter, resp. v daných sociálnych miestnostiach keramický obklad do výšky 1,20 m. Steny 1. NP (interiér + exteriér) do výšky 1,0 m budú zbavené omietok v celom rozsahu a nahradené omietkami sanačnými.

V miestnostiach 2.02, 2.03, a 2.06 na 2. NP doporučujeme umelecko - remeselné ošetrovanie historických papierových tapiet celoplošne, resp. fragmentárne ošetrovanie i prezentáciu.

Opravy hodnotných detailov - kamenných i drevených prvkov, omietkových vrstiev budú vykonané v zmysle Architektonicko-historického pamiatkového výskumu, z ktorého vyplýva umelecko-remeselná obnova fasád (viď. výkresy AS - priečelia).

Sanácia vlhkého muriva v priestoroch 1. NP do výšky 1,0 m:

Postup prác:

1/ Na opravovanej stene bude odstránená omietka a všetky nesúdržne časti až na nosný podklad.

2/ Aplikácia "EXZELLENT 520" (alebo adekv. náhrada) - prednástreč. Nanáša sa tak, aby pokryl 50% - 70% podkladu do max. hrúbky 5 mm.

3/ Aplikácia vlhkost' regulujúcej hrubej omietky "EXZELLENT 610" (alebo adekv. náhrada) /ručné spracovanie, v min. funkčnej hrúbke 20 mm a max. 30 mm v dvoch pracovných krokoch (s prestávkou 24 hod.). Veľkosť zŕn 0 - 2 mm.

4/ Aplikácia vlhkost' regulujúcej jemnej štukovej omietky "EXZELLENT 750" (alebo adekv. náhrada) - biela (ručné spracovanie) v hrúbke 3 - 5 mm, veľkosť zŕn 0 - 0,06 mm.

6. STAVEBNÉ PROFÉSIE

Okrem architektonicko - stavebného riešenia projekt obsahuje zložku zdravotnotechnickej inštalácie, elektroinštalácie, ústredného vykurovania, plynofikácie a zložku EPS.

7. BEZPEČNOSŤ PRÁCE

Dodávateľ stavebných prác je povinný dodržiavať Nariadenie vlády č. 147/2013 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Košice : január 2015

Vypracoval : Čechová